

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 04 0 U 015388 24 Uvp
Sarajevo, 08.05.2024. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Milosavljević-Jančić Nevenke, kao predsjednika vijeća, Danilović Edine i Mahić Samardžić Amele, kao članova vijeća, te Dizdar Vrabac Belme kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja V.N. iz M., zastupanog po punomoćniku Bašić Eldinu, advokatu iz Maglaja, protiv akta broj: 04/1-31/1-569/23 od 16.01.2024. godine, tuženog Federalnog zavoda za zapošljavanje Sarajevo, u upravnoj stvari priznavanja prava na uplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, odlučujući o zahtjevu tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 015388 24 U od 27.03.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 08.05.2024. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se uvažava, presuda Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 015388 24 U od 27.03.2024. godine se preinačava i rješava:

Tužba tužitelja se uvažava, osporeno rješenje tuženog organa broj: 04/1-31/1-569/23 TB od 16.01.2024. godine i prvostepeno rješenje JU „Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona“ Zenica, broj: UP-I-05-31-1-2457-6/22 od 07.11.2023. godine se poništavaju i predmet vraća prvostepenom organu na ponovno rješavanje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Zenici, broj: 04 0 U 015388 24 U od 27.03.2024. godine, odbijena je kao neosnovana tužba tužitelja podnesena protiv osporenog rješenja tuženog Federalnog zavoda za zapošljavanje, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njegova žalba izjavljena protiv rješenja JU „Službe za zapošljavanje Zeničko-dobojskog kantona“, Zenica, broj: UP-I-05-31-1-2457-6/22 od 07.11.2023.godine. Navedenim prvostepenim rješenjem odbijen je kao neosnovan zahtjev tužitelja za priznavanje prava na uplatu penzijskog staža do sticanja uslova za starosnu penziju.

Zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužitelj pobija presudu prvostepenog suda zbog pogrešne primjene materijalnog prava. U zahtjevu ističe da odredbom člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba nije predviđen uslov da osoba mora biti evidentirana kao nezaposlena osoba onoliko vremena koliko mu nedostaje staža osiguranja za ispunjavanje uslova za priznavanje prava na penziju, te da stoga tužitelj, kao osoba koja se prijavila za uplatu penzijskog staža kao nezaposlena osoba dana 05.07.2022.godine i kojoj za priznavanje prava na penziju nedostaje manje od tri godine penzijskog staža, ispunjava uslov iz člana 31. stav 2. Zakona; da mu je pobijanom presudom kao i osporenim aktom upravnog organa povrijeđeno pravo na imovinu, kao i drugi navodi, te je predložio da se zahtjev uvaži a pobijana presuda ukine.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti odbije kao neosnovan.

Ovaj sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povreda propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Prema podacima iz spisa predmeta i obrazloženja pobijane presude proizilazi da se tužitelj dana 05.07.2022.godine obratio prvostepenom organu sa zahtjevom za priznavanje prava za uplatu penzijskog staža do sticanja uslova za penziju, pa je u postupku nesporno utvrđeno da se tužitelj kao nezaposlena osoba vodi u službenoj evidenciji Biroa Maglaj od 05.07.2022.godine, da ima ukupno 12 godina, 10 mjeseci i 2 dana staža osiguranja, da mu za priznavanje prava na starosnu penziju nedostaje ukupno 2 godine, 1 mjesec i 28 dana staža osiguranja, te da je dana 08.09.2023.godine napunio 65 godina života, kada je sa tim datumom objavljen sa evidencije nezaposlenih, a čime mu je prestao status nezaposlene osobe. Prvostepeni je organ u svom rješenju od 07.11.2023.godine naveo da je tužitelj u statusu nezaposlene osobe proveo 1 godinu 2 mjeseca i 4 dana, za koje vrijeme su vršene uplate penzijskog i invalidskog osiguranja, a kako mu za priznavanje prava na starosnu penziju nedostaje ukupno 2 godine 1 mjesec i 28 dana staža osiguranja, to isti ne ispunjava uslove za priznavanje prava na uplatu penzijskog staža, a navodeći da prema Uputstvu o primjeni člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje nezaposlena osoba treba nedostajući staž provesti u osiguranju, odnosno kao osiguranik nadležne Službe za zapošljavanje u statusu nezaposlene osobe, te da stoga tužitelj ne ispunjava uslov iz člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, u vezi sa članom 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, jer isti nije osiguranik te Ustanove od dana 08.09.2023.godine, kada mu je prestao status nezaposlene osobe zbog navršenih 65 godina života. Odlučujući o žalbi tužitelja izjavljenoj protiv prvostepenog rješenja, tuženi je donio osporeno rješenje od 16.01.2024.godine kojim je odbio žalbu, cijeneći da je prvostepeno rješenje pravilno i zakonito, obzirom da se nezaposlenoj osobi ne može priznati pravo na uplatu PIO doprinosa za period koji nije proveo u statusu nezaposlene osobe, u skladu sa Uputstvom za primjenu člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, kao i da je navršavanjem 65 godina života tužitelj izgubio status nezaposlene osobe i da ne može nakon navršenih 65 godina života ostvarivati prava po osnovu nezaposlenosti, te da stoga tužitelj nije ispunio uvjete propisane odredbama člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, pozivajući se i na odredbu člana 44. stav 1. tačka c) Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, prema kojoj nezaposlenoj osobi prestaju prava utvrđena ovim Zakonom ako ispuni jedan od uslova iz člana 3b ovog Zakona, i odredbu člana 3b. Stav 1. tačka j) kojom je propisano da Služba za zapošljavanje prestaje voditi osobu kao nezaposlenu u osnovnoj evidenciji ako ta osoba napuni 65 godina života. Tužitelj je protiv osporenog rješenja pokrenuo upravni spor, pa je prvostepeni sud donio pobijanu presudu kojom je tužbu odbio, cijeneći da je osporeno rješenje tuženog pravilno i zakonito, iz istih razloga koji su navedeni u osporenom rješenju, a pozivajući se pri tome na odredbu člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba i člana 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, odredbu člana 15., 28. i 40. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, te Uputstvo o primjeni člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje.

Međutim, po ocjeni ovog Suda, pobijana presuda, kao i osporeno rješenje su doneseni uz pogrešnu primjenu materijalnog prava.

Odredbom člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba (Službene novine Federacije BiH, broj: 41/01, 22/05 i 9/08) je propisano da se penzijsko i invalidsko osiguranje osigurava nezaposlenoj osobi kojoj nedostaju tri godine penzijskog staža do sticanja uslova za starosnu penziju, u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Kako je u provedenom postupku nesporno utvrđeno da tužitelju nedostaju 2 godine 1 mjesec i 28 dana staža osiguranja da bi u skladu sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju ispunio uslove za starosnu penziju, te kako je tužitelj svoj zahtjev podnio nadležnom organu kao osoba koja se vodi u evidenciji nezaposlenih osoba, to je po ocjeni ovoga suda tužitelj ispunio uslov iz naprijed citirane odredbe člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba da mu se prizna pravo na uplatu nedostajućeg penzijskog staža, jer navedenom odredbom nije predviđen uslov da osoba mora biti evidentirana kao nezaposlena osoba onoliko vremena koliko mu nedostaje staža osiguranja za ispunjavanje uslova za priznavanje prava na penziju. Naime, dio odredbe koji se odnosi na „sukladnost sa propisima o penzijskom i invalidskom osiguranje“ se odnosi na sticanje uslova za penziju u skladu sa tim propisima, prema kojima će organ moći utvrditi da li podnosiocu zahtjeva nedostaje manje ili više od tri godine staža osiguranja.

Ovaj Sud pri tome cijeni da je neosnovano pozivanje prvostepenog suda i upravnih organa na Uputstvo o primjeni člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje broj: FZ3/2-49-8-3-1/18 od 26.04.2018.godine jer se, prije svega, Uputstvom Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje, kao podzakonskim aktom ne može mijenjati zakonska odredba, niti se istim mogu propisivati dodatni uslovi za ostvarenje nekog prava utvrđenog zakonom, nego uputstvo mora biti u skladu sa zakonom. Pored toga, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje nije ovlašten da tumači odredbe Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba, nego je za to nadležno zakonodavno tijelo koje je donijelo taj zakon, te takvo tumačenje nije obavezujuće za organe koji odlučuju o pravima stranaka u postupku, te stoga ni prvostepeni sud, a ni tuženi nisu mogli prilikom odlučivanja o tužbi, odnosno žalbi tužitelja tumačiti odredbu člana 31. stav 2. Zakona o posredovanju u zapošljavanju i socijalnoj sigurnosti nezaposlenih osoba u skladu sa navedenim Uputstvom. Osim toga ovaj Sud takođe napominje da je tužitelj podnio svoj zahtjev dana 05.07.2022.godine, kada je bio prijavljen u evidenciji nezaposlenih osoba, pa je nejasno i pogrešno obrazlaganje tuženog da je tužitelj izgubio prava sa danom kada je skinut sa evidencije zbog navršenih 65 godina života, a pogotovo je nelogično obrazloženje da je tužitelju uskraćeno pravo zbog činjenice da odluku po zahtjevu tužitelja prvostepeni organ nije mogao na vrijeme donijeti jer je podatke koje pribavljaju od FZ PIO/MIO KAS Zenica o ukupnom penzijskom stažu primio tek dana 31.10.2023.godine. Naime, ovakvo obrazloženje bi bilo ispravno jedino u situaciji da je tužitelj svoj zahtjev podnio nakon što je brisan sa evidencije nezaposlenih, dok nedostavljanje potrebnih dokaza od strane drugog organa u određenom vremenu ne može biti razlog da se uskrati pravo tužitelju.

Zbog svega navedenog je ovaj Sud, na osnovu člana 46. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima, zahtjev tužitelja za vanredno preispitivanje sudske odluke uvažio, pobijanu presudu preinačio tako što je tužbu uvažio, osporeno i prvostepeno rješenje poništio, te predmet vratio

prvostepenom organu na ponovni postupak, u kome će prvostepeni organ vodeći računa o razlozima ove presude donijeti pravilno i zakonito rješenje.

Zapisničar
Dizdar Vrabac Belma, s.r.

Predsjednik vijeća
Milosavljević-Jančić Nevenka, s.r.